

**ДО ПРЕДСЕДАТЕЛЯ
НА 51-ОТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ**

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

**ОТ НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ ЗА ПРОИЗВЕЖДАНЕ НА
НАЦИОНАЛЕН РЕФЕРЕНДУМ**

УВАЖАЕМИ/А ГОСПОДИН/ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 10, ал. 1, т. 1 от Закона за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление (наричан по-нататък за краткост ЗПУГДВМС) и във връзка с чл. 84, т. 5 от Конституцията на Република България, в качеството ни на народни представители правим настоящото предложение до 51-ото Народно събрание за произвеждане на национален референдум по следния въпрос за гласуване:

„Съгласни ли сте българският лев да бъде единствена официална валута в България до 2043 година?“

Предлагаме, на основание чл. 84, т. 5 от Конституцията на Република България Народното събрание да приеме решение за произвеждане на национален референдум по посочения въпрос.

На основание чл. 86, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 84, ал. 1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание и

във връзка с чл. 84, т. 5 от Конституцията на Република България внасяме проект за решение за произвеждане на национален референдум по посочения въпрос, с мотиви към него.

Молим предложението заедно с проекта на решение да бъдат предоставени за разглеждане и гласуване съгласно установения ред.

Приложение: Проект за решение и мотиви към него.

ВНОСИТЕЛИ:

**РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ПЕТДЕСЕТ И ПЪРВО НАРОДНО СЪБРАНИЕ**

Проект

РЕШЕНИЕ

ЗА ПРОИЗВЕЖДАНЕ НА НАЦИОНАЛЕН РЕФЕРЕНДУМ

Народното събрание на Република България на основание чл. 84, т. 5 и чл. 86, ал. 1 от Конституцията на Република България

РЕШИ:

Приема решение за произвеждане на национален референдум по следния въпрос за гласуване:

„Съгласни ли сте българският лев да бъде единствена официална валута в България до 2043 година?“.

Решението е прието от 51-ото Народно събрание на ..... г. и е подпечатано с официалния печат на Народното събрание.

ВНОСИТЕЛИ:

МОТИВИ

към предложението и проекта на решение за произвеждане на национален референдум по следния въпрос за гласуване:

„Съгласни ли сте българският лев да бъде единствена официална валута в България до 2043 година?“

Референдумът е форма на пряка демокрация, която дава възможност суверенът да се изяви като гарант на основните демократични и конституционни принципи. Съгласно Конституцията на Република България цялата власт произтича от народа, принадлежи на народа и трябва да се упражнява само за общото благо на народа. Народът е пазител на традицията, националното самосъзнание и демокрацията.

През 2018г. с вх.№ ПГ-839-01-7/23.04.2018г. е заведено уведомление до председателя на 44-ото НС, с което е започната процедура по внасяне на предложение за произвеждане на национален референдум с въпрос „Против ли сте премахването на българския лев и въвеждането на еврото като официална валута в Република България?“, която процедура е по искане на Инициативен комитет, състоящ се от членове на партия „Възраждане“. Тази процедура бе прекратена с Разпореждане № 850-01-198/27.07.2018г. на председателя на 44-ото НС поради невнасяне на подписката в законоустановения за това срок, макар, че партия „Възраждане“ в хода на тази процедура успя да събере над 200 000 подписа за произвеждане на референдум по този въпрос.

На 10.01.2023г. с вх.№ ПГ-48-339-01-2 е заведено уведомление до председателя на 48-ото НС, с което е започната процедура по внасяне на предложение за произвеждане на национален референдум с въпрос „Съгласни ли сте българският лев да бъде единствена официална валута в България до 2043 година?“ от Инициативен комитет. Предложението на Инициативния комитет за произвеждане на национален референдум с въпрос „Съгласни ли сте българският лев да бъде единствена официална валута в България до 2043 година?“ касае тема от национално значение, която е от компетентността на Народното събрание.

Инициативният комитет последва и изпълни всички законови изисквания по Закона за прякото участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление, за да бъде проведено това пряко допитване до народа. Бе провеждана подписка в цялата страна в рамките на тримесечния срок по закона. Същата бе подкрепена от над 603 000 български граждани и бе внесена в деловодството на Народното събрание на осн.чл.13, ал.1 ЗПУГДВМС на 7 април 2023г. със сигнатура ПГ-48-339-01-2, заедно с мотивирано предложение за произвеждането на национален референдум. Бе преминала успешно служебната проверка от Главна дирекция "Гражданска регистрация и административно обслужване" в Министерството на регионалното развитие и благоустройството, която установи, че са налице повече от 470 000 валидни подписа на български граждани. С това бе изпълнено законовото изискване по чл.10, ал.2 ЗПУГДВМС.

49-ото НС със свое Решение от 07.07.2023г., обнародвано на 14.07.2023г. в ДВ, бр.60, не прие предложението за произвеждане на национален референдум с въпрос „Съгласни ли сте българският лев да бъде единствена официална валута в България до 2043 година?“. Това решение бе обект на контрол за конституционосъобразност от страна на Конституционния съд на Република България.

На 08.02.2024 г. с Решение № 3, постановено по конституционно дело №13/2023 Конституционният съд на Република България отклони искането на 49 народни представители от 49-ото Народно събрание за самостоятелно произнасяне за установяване на конституционосъобразност на въпроса „Съгласни ли сте българският лев да бъде единствена официална валута в България до 2043 година?“, предмет на предложение за произвеждане на национален референдум, внесено в Народното събрание от инициативен комитет на 7 април 2023 г., и прекрати производството в тази му част, както и отхвърли искането за установяване на противоконституционност на Решение по Предложение за произвеждане на национален референдум, внесено от Инициативен комитет на 7 април 2023 г., с въпрос: „Съгласни ли сте българският

лев да бъде единствена официална валута в България до 2043 година?“, прието от Народното събрание на 07.07.2023 г. (обн. ДВ, бр. 60 от 14.07.2023 г.).

На практика с това решение КС не се произнесе по искането на народните представители по съответствието на въпроса, съдържащ се в предложението за произвеждане на национален референдум с Конституцията и го отклони като недопустимо, тъй като прие, че *„...този въпрос не е самостоятелен предмет на преценка от Народното събрание, той не може да е и предмет на преценка за конституционосъобразност от Конституционния съд, извън решението на Народното събрание по предложението за произвеждане на национален референдум (съдържащо този въпрос), независимо от характера на съдържанието на решението – негативен или позитивен. Конституционният съд в Решение №9/2016 г. по к.д. №8/2016 г. поддържа, че „противоречащ на Конституцията би могъл да бъде оспореният акт на парламента“, тъй като въпросът не би могъл да бъде предмет на самостоятелна преценка за конституционосъобразност. В настоящото производство Съдът не намира основания да се отклони от своята практика, основана на конституционната разпоредба на чл. 149, ал. 1 от Основния закон, поради което счита искането за произнасяне по съответствието на въпроса, съдържащ се в предложението за произвеждане на национален референдум, с Конституцията за недопустимо и то следва да бъде отклонено.“ /Решение № 3 по к.д. № 13/23 КС/.*

Практиката на ЕС сочи, че на държава кандидат, която е изпълнила определените изисквания за приемане в еврозоната, не е гарантирано присъединяване в съответния формат на ЕС, както и обратното – държавата може да не отговаря на всички критерии и въпреки това да бъде приета в еврозоната. Последният пример за това е Хърватия.

С посоченото се установява, че нормативно установените критерии не се прилагат въвн от политическите съображения, а само в съвкупност водят до определено решение. По аналогия на аргументите може да се твърди, че

държавите, на които предстои приемане в еврозоната, също разполагат с възможност да определят темпото и времето си на присъединяването си към нея.

През юни тази година Европейската комисия (ЕК) и Европейската централна банка (ЕЦБ) публикуваха конвергентните доклади за 2024г., видно от които България не покрива икономическите критерии за влизане в еврозоната. Въпреки това сме свидетели на политическата воля на служебния кабинет, а преди това и на предшестващите го редовни и служебни такива да настояват за фиксиране на скорошни дати, някои от които отдавна минаха, а България безспорно все още не е готова за влизане в еврозоната.

Процедурите за произвеждане на два референдума от Инициативни комитети, през 2018г. и 2023г. и събраните подписи за да се случи национален референдум, свидетелстват за това, че е обществено необходимо да бъде произведен национален референдум по този въпрос.

Решенията, приети с референдум, обикновено не са от категорията на т. нар. самоизпълними актове. В този случай Народното събрание приема акт, когато това е необходимо за изпълнение на решението (чл. 9, ал. 6, изречение второ от Закона за прякото участие).

С национален референдум по посочения въпрос, изразената на него воля на българите би могла да индикира компетентните държавни институции в комуникацията с институциите на ЕС и с държавите членки в хода на присъединяване към еврозоната да се стремят да постигнат най-доброто както за Република България, така и за ЕС.

Резултатът от такъв референдум би бил важен компас за политиците и относно провежданата от българските държавни институции политика по този въпрос.

ВНОСИТЕЛИ: